

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

Op de op 11 oktober 2021 bij hen binnen gekomen aanvraag van de Faunabeheereenheid Noord-Brabant, om op grond van artikel 3.3, eerste en vierde lid, van de Wet natuurbescherming ontheffing te verlenen voor het verjagen met ondersteunend afschot van knobbelzwanen op een perceel blijvend grasland, gelegen nabij Wilgenweg in Hooge en Lage Zwaluwe.

Ons kenmerk
Z/157070-715877

Plaats /datum
's-Hertogenbosch
29 oktober 2021

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

BESLUIT

Onderwerp

Op 11 oktober 2021 hebben wij van de Faunabeheereenheid Noord-Brabant, Onderwijsboulevard 225, 5223 DE 's-Hertogenbosch, namens initiatiefnemer een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de verboden genoemd in artikel 3.1, eerste en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor het verjagen met ondersteunend afschot van knobbelzwanen op het perceel, gelegen nabij de Wilgenweg in Hooge en Lage Zwaluwe, kadastraal bekend gemeente Hooge en Lage Zwaluwe, sectie I, nummer 3499.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten,
gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,
gelet op artikel 3.3, eerste en vierde lid, Wet natuurbescherming,
gelet op het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen,
gelet op het op 13 juni 2017 goedgekeurde faunabeheerplan 2017-2023,
gelet op de Nota Faunabeheer Noord-Brabant (2017) en
gelet op de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant, eerste wijzigingsregeling (2017),

- I. aan de Faunabeheereenheid Noord-Brabant, Postbus 100, 5201 AC 's-Hertogenbosch, de gevraagde ontheffing te weigeren, op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, eerste en vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor het verjagen met ondersteunend afschot en het verstoren van de:
 - **knobbelzwaan** (*Cygnus olor*)

op het perceel, gelegen nabij de Wilgenweg in Hooge en Lage Zwaluwe, kadastraal bekend gemeente Hooge en Lage Zwaluwe, sectie I, nummer 3499.

RECHTSMIDDELEN

Bezwaar

Bezwaren tegen dit besluit kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening en ons kenmerk van het besluit. Ook dient u een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar hierin op te nemen.

Daarnaast vragen wij u vriendelijk om een kopie van dit besluit bij te voegen. Kunt u ons ook uw telefoonnummer geven? De provincie kan dan, mocht dit nodig zijn, u bellen om samen de beste aanpak van behandeling van uw bezwaarschrift te bespreken.

Meer informatie over de behandeling van bezwaarschriften vindt u op www.brabant.nl/bezwaar.

U kunt het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e mailadres bezwaar@brabant.nl.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij: de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om zo'n voorlopige voorziening te vragen is, dat er sprake is van spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	3
Rechtsmiddelen.....	4
Inhoudsopgave.....	5
1. Procedurele overwegingen.....	6
1.1. Aanvraag	6
1.2. Bevoegd gezag.....	6
1.3. Reguliere voortgangprocedure.....	6
1.4. Ontvankelijkheid.....	6
1.5. Overigeregelgeving.....	6
2. Inhoudelijke overwegingen.....	7
2.1. Wettelijk kader – Wet natuurbescherming	7
2.2. Toetsing Nota Faunabeheer.....	7
2.3. Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant.....	7
2.4. Faunabeheerplan 2017-2023.....	8
3. Onderbouwing aanvraag	
3.1. Nadere onderbouwing van de aanvraag door aanvrager.....	8
4. Overwegingen.....	8
4.1. Preventieve en alternatieve middelen.....	8
4.2. Wettelijke belangen.....	8
4.3. Beoordeling aanvraag.....	8
5. Conclusie	8

1. PROCEDURELE OVERWEGINGEN

1.1 Aanvraag

Op 11 oktober 2021 heeft de Faunabeheereenheid Noord-Brabant (verder: FBE) namens de grondgebruiker een aanvraag ingediend voor een ontheffing voor het verjagen met ondersteunend afschot van knobbelzwanen op een perceel, gelegen nabij de Wilgenweg in Hooge en Lage Zwaluwe, kadastraal bekend gemeente Hooge en Lage Zwaluwe, sectie I, nummer 3499.

De ontheffing wordt aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid onder b, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb), het belang “ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren”.

Voor de onderbouwing van de aanvraag verwijst de aanvrager naar de aanvraag. De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 november tot en met 31 mei 2022.

Ingevolge artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht hebben wij op 27 oktober 2021 de aanvrager telefonisch op de hoogte gebracht van ons voornemen de ontheffing te weigeren en aanvrager tevens in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. Wij deelden de aanvrager, de Faunabeheereenheid Noord-Brabant, bij monde van mevrouw J. Kroot, mee dat wij voornemens zijn de aanvraag te weigeren en noemden onze overwegingen hiervoor. Mevrouw Kroot gaf in reactie hierop te kennen dat de Faunabeheereenheid geen aanvullende gegevens heeft om de aanvraag nader te onderbouwen en dat zij geen gebruik zal maken tot het indienen van een zienswijze.

1.2 Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten (verder: GS) kunnen op basis van artikel 3.3, eerste lid, ontheffing verlenen van een of meer van de verboden als bedoeld in het artikel 3.1, eerste en vierde lid van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. De knobbelzwaan is een soort als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb.

1.3 Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

1.4 Ontvankelijkheid

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de aangevraagde activiteit. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

1.5 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan faunabeheer op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn.

2. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

2.1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming

De knobbelzwaan is een in het wild levende vogel als genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb, kan ontheffing worden verleend van verboden als bedoeld in de artikelen 3.1, eerste en vierde lid, van de Wnb, ten aanzien van de knobbelzwaan, voor (onder meer) het opzettelijk verstoren en doden. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. Zij is nodig in het belang van “voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren”;
- c. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

2.2 Toetsing Nota faunabeheer

In deze Nota wordt het provinciaal beleid ten aanzien van beschermde soorten en het faunabeheer in de provincie nader uitgewerkt. Volgens de Nota hanteert GS als algemeen uitgangspunt bij faunabeheer het 'nee, tenzij' principe. Van de verbodsbepalingen uit de Wnb kan slechts onder voorwaarden worden afgeweken. Faunabeheer is een van deze uitzonderingen. Ontheffingen voor faunabeheer kunnen slechts worden afgegeven op basis van een door GS goedgekeurd faunabeheerplan. Dit plan moet voldoen aan de eisen uit de Wnb en de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Tevens moet dit plan voldoen aan de voorwaarden en uitgangspunten, zoals deze zijn vastgelegd in de Nota. GS hanteren het uitgangspunt dat, als het instrument vrijstelling niet volstaat of toepasbaar is, er bij voorkeur gebruik gemaakt moet worden van het instrument ontheffing. Een ontheffing wordt aan de FBE verleend. De FBE kan deze ontheffing in de vorm van een machtiging doorschrijven aan de gebruiker van de ontheffing. Verder volgt uit het beleid dat GS bij voorkeur alleen gebruik zullen maken van hun ontheffende bevoegdheid als deze ontheffing kan worden verleend aan de FBE voor gebieden waar belangrijke schade dreigt (meer dan € 250,- schade per geval). GS koppelen aan de ontheffingen een voorschrift dat er effectieve preventieve middelen moeten zijn geplaatst.

2.3 Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

De eerste wijzigingsregeling Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant van 13 december 2019 geeft de afwegingskaders en voorwaarden voor het beheer van soorten in de provincie Noord-Brabant. Ontheffing voor de knobbelzwaan kan worden verleend ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Hieraan dient wel een goedgekeurd faunabeheerplan ten grondslag te liggen. Daarbij moet worden aangetoond dat andere bevredigende maatregelen niet of onvoldoende effectief zijn en de gunstige staat van instandhouding van de soort, op provinciaal niveau, niet in gevaar komt.

2.4 Faunabeheerplan 2017-2023

In hoofdstuk 7.19 van het faunabeheerplan wordt aangegeven dat knobbelzwanen vooral schade veroorzaken in wintertarwe en daarnaast incidenteel in graan, graszaad en maïs. Gezien de beperkte schaal en spreiding van de door knobbelzwanen veroorzaakte schade zullen GS in principe enkel incidentele ontheffing verlenen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Hiermee wordt het beleid ten opzichte van de vorige beheerperiode gewijzigd waarbij het afgeven van een ontheffing op voorhand niet langer wenselijk wordt geacht. In de periode 2010-2016 is een ontheffing op voorhand, ter voorkoming van schade door knobbelzwanen, verleend aan een beperkt aantal WBE's in het noordelijk en westelijk deel van de provincie. Gemiddeld werd er over deze periode een jaarlijks afschot van 250 knobbelzwanen gerapporteerd. De laatste jaren lijkt dit aantal te stabiliseren rond de 380 (tabel 7.19.2 Faunabeheerplan). Afschot vindt vooral plaats in het rivierengebied en het aangrenzend noordelijk deel van de provincie.

3. ONDERBOUWING VAN DE AANVRAAG

3.1 Nadere onderbouwing van de aanvraag door aanvrager

Het betreffende perceel wordt jaarlijks bezocht door knobbelzwanen. In de periode 2011-2016, toen een ontheffing op voorhand beschikbaar was, is hiervan in 2013, 2014 en 2016 gebruik gemaakt. Sinds 2018 neemt het aantal knobbelzwanen weer toe. In 2019 is een verzoek voor tegemoetkoming in de schade ingediend, dit is echter niet toegekend omdat geen ontheffing was aangevraagd. Het aantal knobbelzwanen varieert van enkele exemplaren tot soms wel 150 stuks. De knobbelzwanen worden dagelijks verjaagd met klapper, draaitonnen, vliegers, inzet van een jager, quad, hond, drone en laser. Ondanks deze preventieve maatregelen blijven de knobbelzwanen terugkeren. De aanvrager geeft aan de laatste twee jaren 4 á 5 hectare graswinning verloren te hebben veroorzaakt door knobbelzwanen. De schade is geschat op ruim € 5.000, -.

Afgelopen jaren 2018-2019-2020 waren er weer erg veel zwanen en grauwe ganzen en de schade was dan ook groot. In 2019 hebben we ook al een aanvraag gedaan met daar bij de foto's van de ontstane schade, deze is echter afgewezen doordat we niet tijdig een afschot hadden aangevraagd. Op dit moment zitten er al weer iedere dag een aantal zwanen op mijn perceel. Ook zitten er af en toe grote aantallen winterganzen (grauwe, kol en brandganzen) op mijn perceel. Dagelijks worden de zwanen en ganzen op verschillende manieren verjaagd, ze zijn echter meestal snel weer terug. Dit jaar zijn ze ook veel vroeger dan afgelopen jaren.

4. OVERWEGINGEN

4.1 Preventieve en alternatieve middelen

De ontheffing wordt aangevraagd voor een perceel blijvend grasland en is daardoor zeer locatie gebonden. Als preventieve middelen worden klapper, draaitonnen, vliegers, jager, quad, hond, drone en laser toegepast. De inzet van deze middelen blijkt preventief te werken ten aanzien van het voorkomen van schade.

4.2 Wettelijke belangen

De ontheffing is aangevraagd ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren. Gelet op de ervaringen binnen de afgelopen beheerperiode kan gesteld worden, dat regelmatig machtigingen zijn verstrekt ter voorkoming van landbouwschade, tevens was er ondanks het gebruik van de ontheffing in de jaren 2013, 2014, 2017 en 2018 schade veroorzaakt door knobbelzwanen. Door BIJ12 Faunazaken, is in deze regio, diverse keren belangrijke schade uitgekeerd naar aanleiding van knobbelzwanenschade.

In 2019 is door de grondgebruiker bij BIJ12, tegemoetkoming in de schade aangevraagd. Er is geen schadevergoeding toegekend, omdat niet tijdig een verzoek tot ontheffing voor het verjagen met ondersteunend afschot voor knobbelzwanen is aangevraagd.

4.3 Beoordeling aanvraag

De aanvraag voldoet niet aan de wettelijke bepalingen en ons beleid. In de aanvraag is onvoldoende duidelijk gemaakt hoe groot de schade aan het blijvend grasland is, veroorzaakt door knobbelzwanen.

In de aanvraag is aangegeven dat op het perceel een schade geleden is van ruim € 5.000,-.

Er wordt in de aanvraag tevens vermeld dat op het perceel ook regelmatig grote aantallen ganzen voorkomen. In de aanvraag wordt echter niet aangegeven welk onderdeel van de schade veroorzaakt wordt door ganzen en welke deel van de schade toe te schrijven is aan knobbelzwanen.

De ontheffing wordt ook aangevraagd voor de winterperiode vanaf 1 november. Uit ervaring blijkt dat de schade aangebracht door knobbelzwanen aan blijvend grasland klein is. De kans dat de schadedrempel van € 250,- overschreden wordt in de winterperiode is zeer gering.

Het bedrag van € 5.000,- wordt niet onderbouwd met onafhankelijke taxaties, zodat niet is aangetoond dat de schadedrempel van € 250 overschreden wordt.

Uit een recente uitspraak van de Rechtbank Midden Nederland blijkt dat onderbouwing van de schade door de rechter zwaar wordt gewogen. Zie onderstaand citaat uit de uitspraak van 3011-2020 Rechtbank Midden Nederland.ECLI:NL:RBMNE:2020:5183.

“Het grootste struikelblok dat de voorzieningenrechter ziet is de motivering van de ‘belangrijke schade’. Dat aspect weegt hij dan ook zwaar, en dat doet hij vanuit het uit de wet volgende uitgangspunt dat beschermde vogelsoorten niet mogen worden gedood. Dat uitgangspunt vindt zijn oorsprong in de Europese Vogelrichtlijn. Ook verweerder is daaraan zonder meer gebonden. Vanuit die achtergrond worden er zware eisen gesteld aan de onderbouwing van een overheidsorgaan om in specifiek omschreven gevallen van dit verbod af te wijken.”

Voorts geeft aanvrager aan dat de preventieve middelen de schade voorkomen. Vanwege de gebleken effectiviteit hiervan ontbreekt de noodzaak voor het doden van knobbelzwanen.

5. CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande weigeren wij de gevraagde ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Faunabeheereenheid Noord-Brabant, voor een perceel gelegen nabij de Wilgenweg in Hooge en Lage Zwaluwe, kadastraal bekend gemeente Hooge en Lage Zwaluwe, sectie I, nummer 3499, Z157070.

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 29 oktober 2021 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming geweigerd hebben (kenmerk: Z/157070-715877) aan de Faunabeheereenheid Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch, ten behoeve van de grondgebruiker, voor het verjagen van knobbelzwanen met behulp van ondersteunend afschot, voor enkele percelen gelegen nabij de Wilgenweg in Hooge en Lage Zwaluwe, kadastraal bekend gemeente Hooge en Lage Zwaluwe, sectie I, nummer 3499.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 3 november 2021 tot en met 14 december 2021 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 749 0000. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tot en met 14 december 2021 ten aanzien van deze beschikking schriftelijk bezwaar indienen. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, de naam en adres van de indiener, de dagtekening, ons kenmerk van het besluit, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch. Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord 'bezwaarschrift' te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 16 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop, dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een 'voorlopige voorziening' te vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te kunnen vragen is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De Rechtbank Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 2020.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/157070 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, oktober 2021